

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Бріологія»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	Спеціальність 206 Садово-паркове господарство Освітньо-професійна програма «Садово-паркове господарство»
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Курс, семестр	4 курс, 7 семестр
Трудовісність	загальна кількість годин – 120 год.; кількість кредитів – 4,0
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, Кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології, кафедра геоматики, землеустрою та планування територій
Контактні дані розробника(ів)	Гапон Світлана Василівна, доктор біологічних наук, професор Контакти: каб. (навчальний корпус №1, кімн. 1). e-mail: svitlana.hapon@pdau.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/gapon-svitlana-vasilivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувати в здобувачів освіти системні знання про різноманіття, будову, життєві цикли, еволюцію, екологію та поширення мохоподібних, а також розвинути вміння ідентифікувати основні таксони, аналізувати їх роль у природних та антропогенно змінених екосистемах, з'ясувати напрямки використання бріофітів в ландшафтному дизайні.
Компетентності	ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ФК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садовопаркових робіт тощо). ФК 11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.
Результати навчання	ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста. ПРН 9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника

Методи навчання	- словесні (лекція, розповідь, пояснення); - наочні (ілюстрування, демонстрування, спостереження); - практичні (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою, самостійна робота); - комп'ютерні і мультимедійні (використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання).
Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Бріологія як наука. Об'єкт, предмет, завдання. Місце бріофітів в системі органічного світу, класифікація. Тема 2. Загальна характеристика мохоподібних: особливості будови, розмноження. Тема 3. Відділ Мархантиофіти, будова, розмноження. Різноманіття печіночників, їх використання в ландшафтному дизайні. Тема 4. Відділ Мохи, будова, розмноження, напрямки використання в ландшафтному дизайні. Тема 5. Класифікація відділу Мохи, характеристика класів, порядків, родин. Тема 6. Поширення та екологія мохоподібних. Екологічні групи мохоподібних за відношенням до факторів середовища. Тема 7. Регіональне фіторізноманіття мохоподібних, особливості їх використання в ландшафтному дизайні. Тема 8. Охорона та збереження мохів. Місце мохів в Червоній книзі України. Значення мохів у природних екосистемах та житті людини
Стратегія оцінювання результатів навчання	Форми поточного контролю: опитування, виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Форма семестрового контролю знань – залік.
Політика навчальної дисципліни	Семестровий контроль проводиться у формі заліку. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше, ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю. Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та семестрового контролю результатів навчання. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладається на здобувачів вищої освіти. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету; попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності; скерування на додаткове навчання з питань академічної доброчесності. Відвідування занять є обов'язковим, незалежно від форми навчання. Усі види завдань (згідно робочої програми навчальної дисципліни) повинні бути виконані. Пропуски занять повинні бути відпрацьовані. Критерієм успішного навчання здобувача вищої освіти є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Здобуття знань у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом відбувається на платформах Prometheus, AgriAcademy та інших джерелах. Для визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом або частиною освітнього компонента, здобувач вищої

	освіти звертається із заявою до директора навчально-наукового інституту. Результати навчання, здобуті у неформальній / інформальній освіті, перезараховуються як оцінка семестрового контролю (залік) із освітнього компонента відповідно до шкали та критеріїв оцінювання, затверджених в Університеті. Здобувач вищої освіти звільняється від опанування перезарахованого освітнього компонента у наступному семестрі. Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, яка протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача, який проводив контрольний захід.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Знання з дисциплін: Ботаніка.
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	Презентації
Рекомендовані джерела інформації	Основні: - Неведомська Є.О., Маруненко І.М., Омері І.Д. Ботаніка. Навчальний посібник. Київ Центр учбової книги. 2021. 218 с. - Якубенко Б.Є., Алейніков І.М., Шабарова С.І., Машковська С.І. Ботаніка. Київ : Ліра-К. 2021. 436 с. Допоміжні: - Вірченко В.М., Нипорко С.О. Продромус спорових рослин України. Мохоподібні. Київ : Наукова думка, 2022. 776 с. - Гапон С.В. Методичні рекомендації до проведення практичних занять з курсу «Бріологія». Полтава, 2024. 20 с. - Гапон С.В., Гапон Ю.В. Участь родини <i>Polytrichaceae</i> (<i>Bryophyta</i>) у складі мохових угруповань Лісостепу України. <i>Біологія та екологія</i>. 2021, Том 7, № 1. С. 8-16. - Гапон С.В., Гапон Ю.В. Бріокомпонент лучних фітоценозів Роменсько-Полтавського геоботанічного округу. <i>Біологія та екологія</i>. 2022. Том 8. № 2. С. 10-17. DOI: https://doi.org/10.33989/2022.8.2.285299 - Гапон С. В., Кононенко О.М., Гапон Ю. В. Систематична структура бріофлори Борівського лісництва Полтавського р-ну, Полтавської області. <i>Біологія та екологія</i>. 2021. Т. 7, № 2. С. 8-13. - Гапон С.В., Гапон Ю.В. Мохова рослинність класу <i>Hylocomietea splendentis</i> Marst. 1992 в рослинному покриві Лісостепу України. Вісник проблем біології і медицини. 2024. Вип 1 (172). С. 88-97. DOI 10.29254/2077-4214-2024-1-172-88-97. - Гапон, Ю., & Гапон, С. Бріофітна рослинність Полтавського міського парку. <i>Journal of Native and Alien Plant Studies</i>, 2024. (20). С. 19–32. https://doi.org/10.37555/2707-3114.20.2024.318648 Інформаційні ресурси www.floranimal.ru – on-line енциклопедія; http://www.livt.net/index.htm - електронна ілюстрована енциклопедія „Живі істоти”; http://www.plantsystematics.org/- сайт по систематиці рослин.

	4. http://www.blueplanetbiomes.org - присвячений біомам світу; 5. http://www.worldwildlife.org – сайтWWF. 6. https://uk.wikipedia.org/wiki/ua-referat.com/Рослинний_світ_Україна. 7. https://www.facebook.com/groups/floraofukraine/?locale=uk_UA Флора України 8. Coursera: https://www.coursera.org 9. Prometheus: https://prometheus.org.ua
Рік введення	2023 р.
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, протокол від «01» вересня 2025 року № 1